

LO GERONÉS

PERIÓDICH DE AVISOS Y NOTICIES

PORTE-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona.	1 peseta trimestre
Fora..	1'25 id. id.
Estranger.	1'50 id. id.

Un número 10 céntims

Any VI.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

Diumenge 26 de Febrer de 1899

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletons, etc., que s' remetin a la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanar,

Núm. 247.

PREPAREMOS

Ja ho diguérem l' altre dia: no n' tenen pas la cultura los catalans de que indefectiblement s' enfonzi Espanya.

Si queda algú per allá dalt ab esperansas encare de que no tot està perdut, de que hi ha talent y diners y voluntat pera salvarla, que ho probi. Als catalans no se'ls ha fet interessar en lo govern del Estat, no n' saben, donchs, los catalans de salvar á Espanya.

De la fusta dels d' allá dalt s' han fet privats y ministres, y encare se' n' fan are. Tants han sigut ells, los aixerits y enraionadors desbocats ab cascabels á la llengua, tantas cadiras han trobat pera asséures en lo govern d' Espanya. Ells ho han omplert tot, ho han desgavellat y barrejat tot, ho han podrit tot, tant lo que no era seu com lo propi. Los hi descubriren un mon de franch y se l' han menjat fins á l' última crosta, y are tenen empenyadas las darreras engrunadas que se'ls hi quedavan del altre....

Als catalans se'ls ha deixat teixir y alsar xemeyas; entrar y moldre blat; embarcar forsa vi; enganxar soldats, y enmotillar diputats y senadors, uns y altres pera que fessin de número á las filas; se'ls ha consentit y se'ls ha donat alas ab que fessin pujar y caixar papers en bolsins y plassas; se'ls ha permés iatiar gèneros y agavellar fortunas ab que empenyent tractats, subvencionar restauracions, comprar gent y armas pera revolucions estérils y pera hostatjar y fesjar, de totes las maneras imaginables, als caps grossos de la seva política, costejantlos la clach de las uracions d' arribada, y fins arrossegantlos com á héues triomfadors, estirant igual que bestias gent de la agrida, á lo llarch de las Ramblas.

Mes devant d' aqueixa mena d' Espanya d' egoïsmes satisfets y de grandes humilladoras que'l centralisme absorvent s' ha montat á son gust pera desbaradament explotarla, devant d' aqueixa Espanya dels partits governants que permet l' enriquirse y que dona creus á graps y altres honors als que se'ls hi sacrifican servils las lleys y l' esperit y l' carácter seculars de sas nacionalitats antigas, s' hi ha tornat á aixecar plena de fé y d' ideals y respirant salut y foralesa la nostra Catalunya, la Catalunya catalanista, la que al mateix temps y en un mateix cos es la vella y la nova Catalunya, la que, tenint conciencia de qui es lo seu linatje y sabent que es obligació sagrada en los sérs lo procurar per la conservació de la vida, s' resigna á veure creuhada de brassos com cau arrossegat son territori en la desfeta general que s' acosta, sino que ja que á Espanya tot fatalment s' abandona á la ventura, vol y pot y está obligada á despertar l' entusiasm patriòtic dels catalans, y á ajuntar á tots los que no tingan lo corch de las baixas políticas dintre de la conciencia, ab lo fi de que Catalunya's deslliuri ella sola.

Que còm se té de fer pera procurar en mitj de la desfeta d' avuy lo deslliurament y salvació de Catalunya? Donchs despertant per tot lo país los sentiments de rassa y de nacionalitat soberana, que's troban, no morts, que may han deixat de glatir, sino condormits dintre de l' ànima d' aquest que va ser un gran poble. Donchs posant de manifest constantment y valentse de tota classe de medis las excelencias d' aquest perant temps privilegiat tros de terra independent que s' envenia de més enllà dels Pirineus y traspassava Ebro. Donchs ensenyant las miséries presents de Catalunya; los lligams que li roban sa iniciativa fundadora segantli 'ls brassos y oprimintli la intel·ligència; la posició humiliant en que s' troba, cayuda de mans y de boca en terra devant dels catalans que la trepitjan; los rius d' or que envia al centralisme pera satisfer la set inacabable del aixam de empleats que vagan; lo paper tan resignat com orgonyós e inesplicable que desempenya, sent ella si ha sigut y sent qui es encare devant dels altres

pobles civilisats de la terra. Donchs trucant dia y nit al cor dels catalans que n' tingan, pera dirloshi que Catalunya en mitj del curs dels sigles ha marxat sempre unida y compacta formant una sola existencia, recurrent son esperit la vida de son sér d' un extrém á l' altre, com la sava per un arbre, que no hi pot haver may en mitj de son cos fitas partitioneras, porque com al tribunal de Salomó son cos no l' té de dividir la fulla de cap espasa, sino que té de ser tot sencer pera la seva mare que es la Catalunya d' ahir que engendrá la nova. Donchs cridantli ab la veu de l' ànima á aquesta Catalunya que ja hi hem arribat al gran dia del perill pera ella, y que així com las tropas d' un mateix exèrcit al véures voltadas d' enemicos poderós se reconcentren sobre l' camp de batalla y forman lo quadro presentant las armas y l' pit als contraris redoblant la resistencia, així Catalunya deu ajuntar á tots los seus fills que la vulgan salvar, obéint estretament agermanats una mateixa ordre, sense deixar obrir portells en sas rengleras y afanyosos cada un de salvar al company pera salvarse ells mateixos y tots alauna, porque tant catalana es la gent del plà de Barcelona com la del Ampurdà, y la del Urgell com la del camp de Tarragona, y la de las valls del Noguera y del Segre com la de las voras del Ebro ahont hi abocan sas aiguas, y no hi ha ni sobre la cara de la terra catalana ni sobre la cara de sos fills cap senyal ni cap rastre de senyal que diga ni escusi 'l lloch per ahont se puga honradament fraccionar á Catalunya.

Que l' camí per recorre está ple d' entrebanchs depositats per los sigles; que la seyna es penosa y molt llarga; que l' centralisme ho ha empestifat tot y que las decepcions que s' hi troben son moltes; que la llosa de plom que hi han tirat assobre de Catalunya no l' alsarem nosaltres porque pesa més que totas sas montanyas.... Y qué hi fá tot si pel camí dels entrebanchs ja hi hem entrat fá temps y molts ja'ls hem deixat enrera, y las decepcions aisladas nos han encoratjat sempre porque tenim confiança en lo poble catalá en massa y fé complerta en la justicia de nostra causa, y ab la fé al cor l' apartarém y la farémos pols á la pesanta llosa, que ab la fé s' fan miracles y s' aplanan las montanyas!

Preparémnos, donchs, preparémnos pera que quan vinga l' ensorrament definitiu de la casa d' Espanya; que ja' s' vengueren fins sos puntals, y no hi queda ni una tantsols de sas parets á plom, y 'ls fonaments los té enlayre. No trepitjeu fort al passarhi per devant d' ella, diuhen al país los que la guardan; entréuhi de puntetas, diu lo país als governants, com si hi hagués un mort de cos present en cada una de las sevas salas. Mes las sevas salas están desertas y silenciosas, fenthi un fret que gela; las arcas son espanyadas y vuydas; la pols ho ha cobert tot; no s' hi veu ningú y no més s' hi passejan las ratas. Y mentres que allá dalt cau la casa, visquém y travallém per nosaltres mateixos aixecanthy la nostra. Arrepleguém las pedras escampadas que amorosament travallaren nosaltres pares y ab nostras propias mans y ab lo tirat modern bastím lo nou edifici.

Qui sab la sort que l' temps té reservada á Catalunya! Un dia ó altre s' han d' acabar las persecucions pera un poble: tot lo que es noblesa y abnegació y té dret á tornar á la vida ve un dia en que hi torna. Lo regirament del mon es y ha sigut gran, no sols avuy, sino en totes las èpocas: tot en ell s' ha capgitat y s' ha trasmudat de lloch cent vegadas, reys y vassalls y nacions y pobles; més sempre, més fort que governs y estats, més fort que la mort mateixa, es y será la voluntat d' un pais, d' una nacionalitat que vol ser nacionalitat ab tot lo que la integra, perque mor... ó se' l mata al home, pero no moren ni se'ls poden matar als homes, á la rassa.

Lo despotisme, la ignorancia, la superbia, la falta d' entranyas dels governants acabaren ab la dominació d' Espanya en sas colonias. Sas naus que havien passegat per tot lo mon, que romperen un dia las mu-

rallas de lo impossible ab las proas d' en Colón, s' enfonzen com esclafollas de nou en las Antillas y Filipinas, y la escuadra d' en Càmara se va aturar en lo mar Roig perque en elles hi anava, sens haver escaumentat, lo mateix esperit de dominació inconsiderada que havia aixecat l' odi dels fills de las colonias contra la possessió d' Espanya.

ANGEL GUIMERÀ.

(De *La Renaixença*.)

MEMENTO

Los enemicos de Catalunya han seguit sempre la mateixa tática. No combaten al regionalisme ni al nacionalisme català en lo terreno històric ni en lo filosòfic; es á dir en lo del dret y en lo dels principis. La superioritat teòrica y experimental del particularisme los xafaria. Per combatre'l acuden al terreno dels interessos creats á l' ombra del centralisme, y los afalagan, tractant de que s' axeui una creuhada de tots los satisfets, de los que viuen del fruct de la centralisació y de los que d' una manera indirecta participan del orde de coses present.

Així ells, los centralistes, son los que claman contra les tendencias centralisadores y absorvents que suposen té Barcelona sobre tot Catalunya, y perque si, sense alegar cap rahó ni cap prova, donan per justificat y demostrat que l' centralisme que Barcelona vol exercir, segons ells, sobre de Catalunya, seria un centralisme més tirànic, més complert, es á dir pitjor que l' que sobre Espanya exerceix Madrid: y de aquest gran argument, fundat tot en suposicions, ne dedueixen la conseqüencia, no que s' hagi de rebutjar y abominar del pretingut centralisme de Barcelona y del real y efectiu de Madrid, com voldria la llògica, sinó que s' ha de aguantar y soportar lo centralisme de Madrid, per por del de Barcelona, conseqüencia que repugna á la llògica y al sentit comú.

Y es que 'ls que axis parlant, centralistes recalci-trans y empedernits, y les més de les vegades interessats en que s' conservi la organisió centralista actual perque ab ella prosperan y d' ella viuen, no tenen fé ni confiança en los arguments que s' usan contra'l particularisme y están plenament convensuts que ab ells no persuadirán á ningú y menos als moltissims, á la gran majoria, que son los que de la centralisació ne sufren les desastroses conseqüencies. Perxó, contradint los principis que sustentan ó diuhen sustentar, combaten ab ira mal dissimulada lo que no existeix, la centralisació de Barcelona, y abonen y volen que s' mantinga lo que existeix, la centralisació de Madrid.

Rahóns d' aquest genre no mereixen resposta séria; portan en si mateixes llur condemnat, y fan més, posan d' evidencia lo despít, la mala fé de qui 'ls usa.

Parlèulos á semblant gent d' entitats, de nacionallitats, naturals è històriques ab dret perfecte á esser regonegudes y respectades; parlèulos del desvetllament d' aquelles entitats en tot Europa y fora d' ella; parlèulos del criteri que sobre elles manifestan la major part y 'ls més eminentes y moderns conveuhadors de la ciència política: y per tot argument, per tota contestació, vos dirán reaccionaris, adoradors del feudalisme, ambiciosos, tontos, si no vos diuhen ximples ó altre cosa pitjor. ¿Son axó rahóns? ¿Es axó defensa de principis?

Quan á n' aquests extréms s' acut es que la pedregada se veu á sobre; es que la temesa fa tremir ja tot lo mon y s' ha apoderat de l' ànima dels qui ven-

hen esfondrarse l' edifici que 'ls axopluga, en lo quin manavan com á amos y senyors y de quines rendes gaudien. Perxó, no poguen combatre ab rahons com á contraris lleals, tractan com enemichs irreconciliables de combatre ab fàstichs y paraulades, mentre s' disponan si á mà ve á lluytar á colps de puny pera conservar la dominació ó la menjadora.

Ara, sobre tot, que ab les desgracies d'Espanya s' han posat més que may de manifest los defectes y 'ls vics del centralisme y la corrupció per él engendrada, y qu' un clam d' execració contra d' ell s' ha axecat poderós d' un extrém al altre d'Espanya; ara, precisament, es quan convé més cridar la atenció de tothom contra aquesta maniobra dels falsos amadors de la llibertat dels pobles y desenmascararlos, exhibint á la pública contemplació la seva mala fe, los móvils interessats de la seva conducta ignoble.

Succeix, per exemple, la agregació á Barcelona dels pobles del plà, y aquesta agregació la fan los Ajuntaments centralistes de Barcelona, valentse del Govern centralista de Madrid y adaptantla á les disposicions centralistes vigents: y aquesta agregació dona, com no pót deixar de donar, més resultats als pobles agregats, y aquests se quexan y bregan per separarse de Barcelona altre volta: donchs, ja tenim un argument contra'l centralisme barceloní, ja tenim una prova de que 'ls catalanistes son partidaris de la absorció de Barcelona y de que lo que volen es favorir á aquesta en detriment de tothom.

¿Quán ha abonat semblant cosa'l catalanisme?

¿No ha exposat ben clar son criteri respecte los drets dels municipis en la Assamblea de Manresa?

¿Ab la aplicació del criteri catalanista, la agregació á Barcelona dels pobles del plà hauria pogut ferse com s' ha fet?

Més encara, admesa la conveniència de la agregació, l' orgue dels catalanistes á Barcelona ha deixat per ventura de mostrar les perniciose consequencies qu' havia de produhir als pobles agregats la aplicació de les lleys centralistes vigents? ¿Ha deixat de dòldressen y d' axecarries, axis com de senyalar lo camí que s' hauria hagut de seguir, un catalanista tant significat com En Joan Permanyer en *La Renaixensa*?

* Fer argument d' aquest cas ¿no demostra una vegada més la mala fe dels que l' úsan?

Se dirá: los catalanistes demanen la supressió de les províncies catalanes. Si: la demaném y la volém perque les províncies no son entitats naturals é històriques, sinó tot al contrari, entitats artificials que no tenen altre rànç de ser que la que 'ls hi doná la ley creantlas, ni altre missió que la de servir y ajudar al centralisme, fortificantlo. En una paraula, foren creades en odi á les nacionalitats naturals y ab la mala intenció de ferne perdre fins la memoria. Lo catalanisme tot lo que's natural, tot lo que té vida propia, vol que sia regonegut y respectat y que gosi de tots los drets que de ley li corresponen: pero no vol que subsistexi res artificios, res sense ànima; com no admets que la ley per si sola sia suficient pera crear comarques, nacions, pobles ni rasses. Per sobre de les constitucions y de la voluntat dels homes, posa la ley y la voluntat de Déu.

Hem dit al principi que 'ls enemichs de Catalunya havian seguit sempre la mateixa tática. A aquest pressupòsit recordém lo que va passar á Gerona poch després de la revolució del sexanta vuit. Los republicans federaus (allavores á Gerona ho eran tots los republicans, ó almenys ho feyan veure) publicaven un periòdich, d' acort completament ab lo partit. Succeix que 'ls federaus catalans, en la reunió de Tortosa principalment, significaren tendències qu' avuy ne diríem regionalistes, abogant á més de les altres per la autonomia de Catalunya (la sanch no's torna ayga); y succeix luego que, potser per temessa de la absorció barcelonina, comensà a sortir á Gerona un altre diari republicà federal, tant federal que portava lo significatiu títol de *El Cantón de Gerona*. Y bé, aquests cantonalistes, los que feyen y sostien aquest darrer diari, foren precisament los que després va resultar qu' eran republicans unitaris; los que no volent la centralisació de Barcelona, no varen tenir cap inconveniènt ab avenirse ab la centralisació de Madrid. Y va sens dir que si alguna bona breva hi va haver, va ser per' ells y no pels altres: los altres, quasi bé tots, se varen mantenir fermes, continuant tant federaus com avans.

Memento.

— AJUNTAMENT.—Sessió del dia 8 de Febrer. — (2ª convocatoria). — Reunits 5 concejals, baix la presidència del Arcalde señor Boix, prengueran los següents acorts:

Aprobar la acta de la sessió anterior y la extraordinaria de quinques.

Autorizar al Arquitecte municipal pera que practiqui las reparacions necessàries en lo edifici que ocupa l'Audiencia.

Rebarcar en una tercera part las quotas que debuen satisfacer los veïns del carrer de la Barca per la construcció de la clavaguera.

Concedir pròrroga fins al 31 de Mars als contràstites del alumbrat elèctrich.

AJUNTAMENT.—Sessió del 22 Febrer. — (2ª convocatoria). — Reunits 5 concejals baix la presidència del Sr. Boixa, prengueran los següents acorts:

Aprobar la acta de la sessió anterior.

Id. comptes per valor de 3.625'13 pessetas.

Id. distribució de fondos pel mes de Mars, que ascendeix á 41.636'64 ptas.

Concedir permís d' obras á D.ª Dolors Güell.

Fixar los comptes que han de esser aprobats per la Junta municipal y que ascendeixen á 395.528'28 ptas.

Aprobar lo pressupòsit addicional quins gastos pujan á pessetes 95.296'59, é ingresos á 58.788'94. Resundit ab lo ordinari: los gastos ascendeixen á 595.237'99 y los ingresos á 558.430'34, resultant un déficit de 36.907'35 ptas.

Prestar la conformitat al projecte de travessia per la Devesa de la carretera de Gerona á Las Planas.

Adjudicar lo Teatre per la temporada de l'asqua á don Adolf Jaume Andreu que ofereix el 3 per 100 de ingressos y una companyia de sarsuela.

Designar per' intervenir en l' acte del reconeixement y classificació de soldats als següents pares de xicots: don Joan Segui y don Francesc Pous pel reemplàs de 1896; don Ramón Bisbe y don Ram. i Boadella pel de 1897; don Manel Batallé y don Pere Rosell pel de 1898 y don Miquel Geli y don Francisco López pel de 1899.

Aprobar lo dictamen del advocat assessor sobre una instància del Sr. Brú demandant la suspensió de les obres que s'estan fent al Ter. L' ajuntament se proposa demanar la nullitat del conveni, reclamació de terrenos é indemnisiació de perjudicis.

DIPUTACIÓ PROVINCIAL.—Sessió extraordinaria del 15 de Febrer. — Presidència Sr. Sastregener y ab assistència de 13 Diputats.

Fou aprobada la acta de la sessió anterior, senyalant les 10 del matí del endemà pera la reunió de comissions y á las 5 de la tarde pera la sessió de la Diputació.

Sessió del 16. — Presidència Sr. Sastregener. — Assistència 13 diputats. — Acorts:

Aprobar la acta de la sessió anterior.

Nombrar per 11 vots contra 3 metje de la Comissió mixta á don Jaume Figueras y suplent á D. Pere Rocafull.

Encarregar la visita al manicomio á on metje de Salt, y que 'ls altres tres metjes de la Diputació visitin l'Hospital y Hospici.

Concedir 25 pessetas mensuals á cada un dels practicants del Hospital en compensació del menjar.

Denegar permís á D. Joan B. Jovel pera continuar lo taller de fusteria y ebanistarìa en l'Hospici.

Quedar enterada de la comunicació del Consistèri dels Jochs Florals.

Aprobar la informació oberta sobre la carretera de 3er ordre de Rosas á Vilajuiga y la travessia pels pobles de Sta. Pau, Vilajuiga, Palau y Rosas.

Condónar la contribució al poble de Cervià.

Apoyar lo sollicitat per l' Alcaldia de Reus relativament al Congrés vitícola que se celebrara en aquella població en lo mes de Maig.

Aprobar la distribució de fondos pel mes de Febrer que importa 66.953 pessetas.

Aprobar lo augment gradual de sou als empleats Srs. Grabit, Maríno, Casas, Boadas, Elps, Sidera, Fau, Vilanova, Julià, Martí y Corominas.

Autorizar al depositari pera cobrar de la Diputació de Barcelona l' import de la estancia dels bojos en lo Manicomio Provincial.

Concedir á D.ª Dolors Prat viuda de Detrell dos mesos de supervivència.

Concedir 50 pessetas á D.ª Maria Cateura viuda de D. Narcís Calvó.

Concedir los quatre quints del sou á D.ª Francisca Comas viuda de Galia.

Adherir-se á una comunicació de la Diputació de Cuenca pera la reforma de la R. O. de 6 de Agost de 1898.

Aprobar lo dictamen de la Comissió de Hisenda sobre l'expedient de responsabilitat contra lo contràstista de bagatges de 1896-97.

Aprobar lo pressupòsit addicional al ordinari —Los ingressos refundits ascendeixen á 1.757.423 ptas. y los gastos á 1.598.025 pessetas, quedant un sobrant de 159.397 ptas.

Autorizar al President pera firmar una comunicació al Govern demandant que corregeixi la morositat d' algunes Diputacions en lo pago de l'estancia dels bojos.

Continuar pagant la mateixa consignació pel sosteniment de la Normal, demandant al Govern rebaxa.

Y despòs de altres acorts de menys importància, se donaren per acabades les sessions.

Llegim en la secció teleigráfica d'un periòdich de Barcelona, que 'ls diputats catalans senyors Maluquer y Viladot y Roig y Bergadà, han presentat á la Mesa del Congrés una proposició de Lley establint las Diputacions regionals pera tractar d' assumptos d' interés general pera las regions, formantse dits cossos per agrupacions de las actuals Diputacions provincials, qual existència respecta la expresada proposició de lley. Las Diputacions regionals deuràn reunir-se tots los anys, per torn, en cada una de las capitals de las províncies que componen las regions.

Veus aquí una proposició de lley que, malgrat la bona intenció que demostra en sos autors, evidència la única manera que tenen de concebir la descentralisació y la autonomia que demana y necessita Catalunya, los partits polítics centralistes y á la madrilenya. Mantenir totas las rodes administratives creades pel centralisme, per injustificada que sia la seva existència y per inútils y perjudicials que resultin, y crear basantla en las existents una roda administrativa més que cap ventaja práctica pot portar; creyent de bona fe ó afeciant creure que ab això donan satisfacció y acontentan á las aspiracions nacionalistes dels catalans.

No es una corporació administrativa més lo que vol Catalunya: lo que vol és que li sia reconeguda la seva personalitat indivisa, per medi de la supressió de les rodes administratives existents, y de la existència d' una Corporació que la representi de veritat en tots los seus interessos, revestida de totas las facultats que li corresponen, axis polítiques com econòmicas y administratives, y ab tota la forsa indispensable per fer respectar los drets y l' de los representants per l'Estat ó pel poder central, sia aquest el que's vulga.

Una corporació més, filla de les Diputacions actuals, fílles aquestes á la vegada dels partits centralistes y madrilenys y de sos agents los cächs; no solsament no seria cap remey sinó qu' agravaría 'ls més que las regions y Catalunya avuy patexen.

— Ha mort á Paris lo jove Augusto Vinardell, fill de nostre paisà N' Artur Vinardell y Roig que fa temps trasladà la seva residència á n' aquella ciutat. Envíem al senyor Vinardell y á la seva família la expressió de nostre sentiment.

— S' están fent treballs pera la formació d' Agrupacions catalanistes á Palafrugell, Ripoll, Torroella de Montgrí, Figueras y Mataró. També serà un fet aviat la organiació d' una societat catalanista obrera á Sabadell, com ho es ja la formació d' un corò, que s' proposa cantar sols músicas catalana y adherir-se á la «Unió Catalanista», á St. Antoni de Vilamajor. Avant sempre.

— Dias passats ferem un prech al Sr. Arcalde á fi de que cridés á l' ordre á un Sr. Concejal que se servia dels individus de las brigades municipals pel seu negoc particolar. Tenim avuy notícias que la falta s' ha corregit, sigui per esmena del propi interessat, sigui per intervenció del senyor Arcalde. De tots modos nosaltres nos en congratulem y desitjem no tenir en lo sucesiu de fer esment de fets d' aquesta classe.

— Avuy en lo tren del matí marxaran á Vilassar algunos socis del Centre Catalanista per' assistir á la inauguració de l'Agrupació que s' ha constituit en aquella població.

— Nostre estimat amich y colloborador, correspolson d' aquest periòdich á Sant Feliu de Guíxols don Salvador Albert, està passant per una gran pena, donchs acaba de perdre á sa filla María de la Soletat, preciosa criatura de 7 anys. Acompanyem á nostre amich y familia en lo sentimenter que 'ls affligeix.

— S' acaba de publicar lo drama català *Llum del Cel*, original de nostre amich D. Ramón Bordas y Estragès, que s' va estrenar l' any passat en lo Teatre Romea de Barcelona. Agrabíam á dit senyor l' exemplar que ha dedicat á Lo GERONÉS.

— A la matinada del darrer dimecres morí á Barcelona l'Iltm. D. Jaume Català y Albosa, Bisbe d' aquella diòcesis. Era el difunt natural de la vila d' Arenys de Mar, havent cursat en lo nostre Seminari, del qual fou catedràtic, y á Girona rebé los Ordres Sagrats. Exercí durant sa vida importants càrrecs de la carrera eclesiàstica. Fou consagrat l' any 1879 bisbe de Cádiz, d' ahont signé trasladat a Barcelona lo 1884; havent mort al 63 anys d' edat. Deu lo tinga al Cel.

— Per ideas de gran volada lo nostre ministre de la Guerra. Nostres llegidors recordaran aquella célebre R. O. que fou la admiració de la premsa estrangera, sobre el número exacte de centímetres y milímetres que havian de tenir las cuas de tots los caballs y matxos de l'exèrcit. Are ab motiu de la lley sobre l' servei militar obligatori ha tingut un altre pensada de las grosses Per evitar los xanxullos que hi havia en la mida dels soldats tracta lo ministre de suprimir la talla, de modo que baixos y alts tots seran soldats, si bé que 'ls que alecsin la mida de un metre y mitj d' estatura seran soldats de debò, y 'ls que no hi arribin ho seran de per riure, donchs que s' els destinara á pelar patates y altres mecaniques, no formant may en los batallons. Res, es lo que diu un correspolson de un estimat colega nostre: seguint aquesta teoria, Cesar y Napoleón, que no's distingian pas per sa estatura, á Espanya haurian estat ranxeros.

Sembla que are que hi es posat podrà lo Sr. Ministre completar la cosa, y axis per evitar los xanxullos en los expedients de fills de viuda, podria suprimir d' una plumada las viudas. Es un medi que no falla per evitar tota classe de trampas. Cura de moro.

— La Diputació de Gerona vol fer are economias. Ha suprimit un metje del Hospital que cobrava divuit duros cada mes, y en canvi, ha aumentat als practicants en cinqu duros mensuals que á rahó de quatre son 20 duros al mes; además s' aconductará ab un metje de Salt per la visita del manicomio. Sembla que la economia qu' obté es ben vista.

— Lo dia 17 d' aquest mes morí á Perpinyà á la edat de 73 anys Monsenyor Gaussià, bisbe d' aquella diòcesis. Era amant de tot lo català; presidi l' any 70 una peregrinació ressellonera á la Mare de Déu de Montserrat y havia escrit en català un *Catecisme pera esser sols ensenyat a la Diòcesis de Perpinyà*. (D. E. P.)

— Los sermons cuaresmals van á càrrec los de la Catedral (diumenge al matí y los dilluns, dimarts y dijous vespre) de un P. missionista y 'ls de Sant Feliu (dimecres, divendres y diumenges vespre) del P. Setó.

Podém adelantar á nostres llegidors alguns predicadors en la vinenta funció de Quaranta horas:

Casa Pastors. — P. Lluís de Valdivecha, caputxi.

Excm. Ajuntament. — Rmt. D. Joaquim Vallés.

Sra. Comtesa de Berenguer. — Un P. jesuïta.

Col·legi d' Advocats. — P. Lluís de Valdivecha.

Filles de Maria. — P. Lluís de Valdivecha.

Puríssima Sanch. — P. Lluís de Valdivecha.

Passió y Mort. — Un P. Jesuïta.

En la funció de les Tres Horas d' Agonia que se celebra en la parroquia de St. Feliu lo sermó anirà á càrrec del Rmt. D. Pere Maymir.

— No passa any que al arriu Setmana Santa no sentim dolores á moltes

Guia del viatger en la Comarca

Amer. — Estació ferroviaria. Ferrocarril de Gerona á Olot y carretera de Sta. Coloma a Olot y de Gerona á Anglés á 18 km. de Gerona.

Angles. — 14 km. de Gerona. (Vegis lo dit referent a Amer).

Arbucies. — 36 km. de Gerona. Carretera de Hostalrich á Sant Hilari Sacalm.

Armentera. — 27 km. de Gerona. Prop la carretera de La Bisbal á Figueras.

Bagur. — 44 km. de Gerona. Carretera de Gerona á Palamós per La Bisbal y Tramvia de Flassá á Palamós. Camí vehicular desde Palafrugell. Població marítima.

Banyolas. — 14 km. de Gerona. Carretera de Gerona á Olot. Ayguas sulfurosas.

La Catalana. — Ferretería, quincallería y mercería. — Mercadal 7 y Plassa de la Constitució 1.

Besalú. — 41 km. Carreteras de Gerona á Olot y de Figueras á l'última població.

Blanes. — 32 km. Estació en lo ferrocarril de T. B. y F. Banys de mar.

Cadaquers. — A 54 km. Camí vehicular desde Rosas. Banys de mar.

Caldas de Malavella. — 16 km. Estació en lo ferrocarril de T. a B. y F. Carretera desde Llagostera. Ayguas termales. Establiment del Srs. Prats y fill. — *Vichy Catalá.* — Cotxes de abdos establiments á tots los trens.

Calonge. — 27 km. Carretera de Sant Feliu de Guixols á Palamós.

Camprodón. — 59 km. Per Vich y per Olot passant per Sant Joan de las Abadesses.

Cassà de la Selva. — 12 km. Estació en lo ferrocarril de Gerona a Sant Feliu de Guixols y carretera de idem.

Castell d'Aro. — 25 km. (Id. anterior).

Castelló d'Ampurias. — 41 km. Carretera de Figueras á Rosas.

Figueras. — 32 km. Estació ferrocarril de T. á B. y F. Carretera de Barcelona á la Frontera y límit de la carretera de Olot, La Bisbal y Rosas.

Gerona. — Capital de Provincia. — Audiencia. — Jutjat de 1.ª instancia. — Sucursal del Banc d'Espanya. — Institut de 2.ª ensenyansa. — Museo provincial. Estacions dels ferrocarrils de T. B. y F., de Amer y de Sant Feliu de Guixols.

Fonda Peninsular (Antiga de St. Antoni). — Carrer Nou.

Café Norat. — Rambla de la Llibertad.

Encesa y C., en comandita. — Farinera. — Carretera de Barcelona.

E. Barançé y fills. — Fàbrica de sabó á Gerona, Granollers y Barcelona.

Pérez, Sauri y Noguer. — Fàbrica de ciments y calç hidràulica. — Industria 2.

Fills de Esteve Garriga. — Magatzems de vins y arros. — Carretera de Sta. Eugenia y Plassa del Marqués de Camps.

P. Llurella y C. — Mechero GOLDEN. — Industria nacional. — Fabricació de manguitos pera incandescència per gas. — Plassa del Oli, 6.

J. O. Carbó. — Camiseria y confecció de roba blanca per senyora. — Plateria 30. — (Quatre cantons).

Saliet i C. — «La Gerundense». — Fàbrica de paper continuo.

Succesors de Pau Cassà. — Gran magatzem de paper pintat pel decorat de habitacions. Gran varietat de motlluras. — Constitució 11.

Hostalrich. — 39 km. Estació ferrocarril de T. á B. y F. y carretera fins á Sant Hilari.

La Bisbal. — 27 km. Estació Tramvia Flassá á Palamós. Carreteras de Gerona, Figueras y Palamós.

La Escala. — 32 km. Carretera de La Bisbal á Gerona y de la estació de Sant Jordi per Verges. Banys de mar. Ruhinas de Ampurias.

La Junquera. — 47 km. Límit en la carretera de Barcelona á Fransa. Banys de la Mercé. (Ayguas sulfurosas).

La Sellera. — 16 km. Estació ferrocarril de Gerona á Olot, carreteras de Sta. Coloma y de Gerona á Olot.

Llagostera. — 24 km. Estació ferrocarril Sant Feliu de Guixols. Carreteras á id. y á Caldas de Malavella.

Llansá. — 41 km. Estació ferrocarril de T. á B. y F. Banys de mar.

Lloret de Mar. — 32 km. Carretera á la estació de Blanes, y carretera fins á Tossa.

Massanet de Cabrenys. — 54 km. Carretera desde Figueras.

Olot. — 48 km. Carreteras á Gerona, Figueras, Sant Joan les Abadesses y Sta. Coloma de Farnés.

Palafrugell. — 41 km. Estació Tramvia Flassá á Palamós y carretera de Gerona á Palamós.

Palamós. — 44 km. Estació del Tramvia de Flassá, límit de les carreteres de Sant Feliu y de Gerona.

Rosas. — 44 km. Carretera de Figueras. Banys de mar.

Sant Feliu de Guixols. — 36 km. Ferrocarril fins á Gerona; carreteras á Gerona y á Palamós. Establiment de banys de pila y oleatge.

Sant Hilari Sacalm. — 38 km. Carretera á la estació de Hostalrich y á Vich. Ayguas acídulo-carbòniques.

Sant Pere Pescador. — 27 km. Carretera que surt de la estació de Sant Jordi.

Sta. Coloma de Farnés. — 20 km. Carretera desde la estació de Sils (T. á B. y F.) y carreteras á Gerona, Olot y Barcelona. Ayguas termales.

Torreella de Montgrí. — 32 km. Carretera desde la estació de Verges y desde Gerona. Banys de mar al Estartit.

Tossa. — 41 km. Carretera desde Lloret de Mar.

Vidreras. — 34 km. Carretera desde la estació de Sils y carretera desde Llagostera.

Viladrau. — 50 km. Camí de ferradura desde Sant Hilari y carreteras desde Vich y estació de Banyoles. Hotel Cambrinus. Centre de excursions al Montseny.

Banch Vitalici de Espanya

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyias de segurs sobre la vida reunides

Carrer Ample 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL 15 000.000 DE PESETAS.

Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235.908'05 pts.

Capitals assegurats desde la fundació de les C. fins al 31 Dbre 1897. 203.80.352'95

Pagat per sinistres, pólisses vencudes y altres comptes fins igual data. 13.382.881'61

Delegat general en la Província

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribí Corominas — Narcís Roadas

DENTÍFRIC ROCA

AL SALOL

El més higiènic y poderós antisèptic per evitar les caries y demés enfermetats de la boca.

Vi de Nou de Kola del Dr. Roca. — Tònic neurasténic, regulador del cor, excitant del sistema muscular y aliment d'ahorro.

Vi Todo Tàníc del Dr. Roca.

Vi Todo Tàníc Fosfatat del Dr. Roca. — De millors resultats que l'oli de fetje de bacallà, y de gran utilitat per combatre l'escrofulisme, afecions del pit y reumatisme.

Tots los vins son à basse de Jerez y Málaga legitims
De venda à casa l'autor

LABORATORI Y FARMACIA DEL DR. ROCA

(antiga del Dr. Ameller)

Cort-Real, 4.—Girona

TOC PERIODICH PORTA-VEU
DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Redacció y Administració: Rambla de la Llibertat 31

PREU DE SUSCRIPCIÓ

1 peseta trimestre	150 pesetas trimestre
Estranger.	0'10 id.
Un número sol.	1'25 id.
1 peseta trimestre	1 id.
Girona.	1'25 id.
Tarragona.	1'25 id.
Barcelona.	1'25 id.
València.	1'25 id.
Alacant.	1'25 id.
Malaga.	1'25 id.
Sevilla.	1'25 id.
Madrid.	1'25 id.
Portugal.	1'25 id.
Italia.	1'25 id.
Anglaterra.	1'25 id.
Alemanya.	1'25 id.
Francia.	1'25 id.
Grècia.	1'25 id.
Egipte.	1'25 id.
Amèrica.	1'25 id.
China.	1'25 id.
India.	1'25 id.
Algeria.	1'25 id.
Tunisia.	1'25 id.
Morocco.	1'25 id.
Algiers.	1'25 id.
Malta.	1'25 id.
Porto.	1'25 id.
Brasil.	1'25 id.
Peru.	1'25 id.
Chile.	1'25 id.
Argentina.	1'25 id.
Bolivia.	1'25 id.
Uruguay.	1'25 id.
Colombia.	1'25 id.
Venezuela.	1'25 id.
Ecuador.	1'25 id.
Honduras.	1'25 id.
Nicaragua.	1'25 id.
Costa Rica.	1'25 id.
Panama.	1'25 id.
Colombia.	1'25 id.
Peru.	1'25 id.
Bolivia.	1'25 id.
Uruguay.	1'25 id.
Argentina.	1'25 id.
Venezuela.	1'25 id.
Colombia.	1'25 id.
Peru.	1'25 id.
Bolivia.	1'25 id.
Uruguay.	1'25 id.
Argentina.	1'25 id.
Venezuela.	1'25 id.
Colombia.	1'25 id.
Peru.	1'25 id.
Bolivia.	1'25 id.
Uruguay.	1'25 id.
Argentina.	1'25 id.
Venezuela.	1'25 id.
Colombia.	1'25 id.
Peru.	1'25 id.
Bolivia.	1'25 id.
Uruguay.	1'25 id.
Argentina.	1'25 id.
Venezuela.	1'25 id.
Colombia.	1'25 id.
Peru.	1'25 id.
Bolivia.	1'25 id.
Uruguay.	1'25 id.
Argentina.	1'25 id.
Venezuela.	1'25 id.
Colombia.	1'25 id.
Peru.	1'25 id.
Bolivia.	1'25 id.
Uruguay.	1'25 id.
Argentina.	1'25 id.
Venezuela.	1'25 id.
Colombia.	1'25 id.
Peru.	1'25 id.
Bolivia.	1'25 id.
Uruguay.	1'25 id.
Argentina.	1'25 id.
Venezuela.	1'25 id.
Colombia.	1'25 id.
Peru.	1'25 id.
Bolivia.	1'25 id.
Uruguay.	1'25 id.
Argentina.	1'25 id.
Venezuela.	1'25 id.
Colombia.	1'25 id.
Peru.	1'25 id.
Bolivia.	1'25 id.
Uruguay.	1'25 id.
Argentina.	1'25 id.
Venezuela.	1'25 id.